

DEN SMALLE BOG

Digitalt kulturtidsskrift. Redigeret af Jakob Brønnum. 7. årgang. ISSN: 2446-0079

Læs Den smalle bog fast

Den smalle bogs skribenter

Kontakt og kolofon

Arkiv

Nye klassiske udgivelser anmeldt af Jakob Brønnum

De store symfonikere i samlede udgaver

Der er udkommet en usædvanlig store mængde udgivelser med samlede symfonier eller samlede orkesterværker af komponisterne. Særligt et par ba...

Find rundt i Den smalle bog

Den smalle bog er et tidsskrift for boganmeldelser og andre kulturanmeldelser, samt (i løbet af begyndelsen af 2022) fotokunst og grafik. Tidsskriftet bringer desuden skønlitterære og essayistiske originaltekster. Midt på siden står det seneste indlæg. Øverst i højrespalten og øverst i venstrespalten står de foregående indlæg. Længere nede i højrespalten kan man læse tidsskriftet kronologisk og man kan klikke sig ind på tidsskriftets forskellige stofgrupper.

Den store litteratur i Den smalle bog

- Dostojevskij 200 år - et tema i Den smalle bog
- Steinbeck: Egil Hvid-Olsen introducerer 15 af romanerne

Links til digitale tidsskrifter mm.

- The Lit Hub - The Best Of The Literary

torsdag den 20. oktober 2022

Krisestemning tilsat munterhed

Hans Fallada: "Lille mand – hvad nu?", oversat fra tysk af Jacob Jonia, Forlaget Silkefyret 2021, 582 sider.

Af Egil Hvid-Olsen.

Jacob Jonias nyoversættelse af den komplette udgave af Hans Falladas klassiker "Lille mand – hvad nu?" (1932) har allerede været på markedet i et års tid, og dér må den gerne forblive, for den er både vedkommende og velfortalt. Selvom romanen skildrer den økonomiske krise i begyndelsen af 1930'erne og følgerne heraf, indeholder bogen nogle ualmindelig muntre scener, der driver læsningen fremad, så de 582 sider ikke på noget tidspunkt føles lange. Falladas karaktertegninger er detaljerede uden at blive overgjorte. Ligesom Dostojevskij formår han at bygge sine personer op i kraft af deres replikker, så man hurtigt begynder at holde af dem, og så meget desto mere ønsker at følge deres færd gennem fattigdom og truende sult i en hverdag, der er præget af alles kamp mod alle.

sig for at blive gift hurtigst muligt. Faktisk har Pinneberg kun kendt til graviditeten i ganske kort tid, inden han for første gang befinder sig hjemme hos sin tilkommende og hendes familie. Fru Mörschel kalder nedladende Pinneberg for en flipproletar, fordi funktionærer, selvom de bærer flip, ikke bliver behandlet og lønnet meget bedre end arbejderne, og tilmed er langt dårligere organiseret end arbejderklassen. Ikke desto mindre sætter Pinnebergs kommende svigermor sig ikke imod giftermålet, for hun slipper for at brødføde sin datter, når hun flytter sammen med ham. Da fru Mörschel har spurgt Pinneberg, hvad han tjener, og han har oplyst beløbet 180 mark, fortsætter dialogen:

"Det er godt," siger kvinden, "det er ikke for meget. Min pige skal have et simpelt liv." Og pludselig er hun igen rasende: "De skal ikke tro, hun får noget med sig! Vi er fattigfolk. Kun den smule kluns, hun selv har købt.

Funktionæren Johannes Pinneberg er først i tyverne, da han møder og forelsker sig i arbejderdatteren Emma Mörschel, som snart bliver gravid. Det skræmmer dog ingen af dem. Tværtimod beslutter de

Endnu et uvejr i digterens liv

Slå op i Den smalle bog

DE SMALLE BØGER - Klik og se mere

- ▼ 2022 (59)
 - ▶ november (1)
 - ▼ oktober (3)
 - Krisestemning tilsat munterhed
 - Ungdomsroman med sprængfarlige emner
 - Menneskets komplicerede forhold til sig selv
 - ▶ september (4)
 - ▶ august (4)
 - ▶ juli (7)
 - ▶ juni (9)
 - ▶ maj (6)
 - ▶ april (5)
 - ▶ marts (7)
 - ▶ februar (8)
 - ▶ januar (5)
- ▶ 2021 (66)
- ▶ 2020 (57)
- ▶ 2019 (49)
- ▶ 2018 (43)

- Internet
- The Public Domain Review

Måske kan jeg også give hende noget sengetøj, lad mig tale med min mand.”

”Det behøves ikke,” siger Pinneberg.

”De har jo heller ikke for meget selv. De ligner også én, der suger på labben – med det jakkesæt dér ...” (s. 30).

Mødet med hr. Mörschel går ikke bedre. Han vil straks diskutere politik og afslører sin kommende svigersøn som en mand, der ikke har vilje og styrke til at kæmpe for sin og sin stands rettigheder. Men også Emmas far accepterer, at hun bliver gift med Pinneberg, fordi han også kan se fordelene i at have en mund mindre at mætte. Således slås det fast for både Pinneberg og læseren, hvad det er for en situation, han og Emma – som Pinneberg konsekvent kalder Lamseben – kan ende i, hvis han ikke skaffer penge nok til hende, det kommende barn og sig selv. Han har allerede mistet et job som tøjekspedient og arbejder nu som bogholder i et korn- og foderstoffirma, hvilket ikke er det bedst tænkelige springbræt op ad karrierestien. Folk har rundsave på albuerne i deres kamp for de få arbejdspladser, der er til rådighed. Nogle gange er heldet med Pinneberg, andre gange ikke.

Skræmmende og muntert tidsbillede

Selvom romanens grundlæggende historie handler om den lille Pinneberg-families kamp for overlevelse, har Fallada også komponeret et på samme tid skræmmende og muntert tidsbillede. I en af de sjoveste scener er Pinneberg blevet lokket med til et møde i den lokale nudistforening. Man fornemmer, at freikörperkulturen udgjorde et både fysisk og mentalt fristed fra de mange konventioner, som den enkelte forventedes at underlægge sig, når vedkommende var på arbejde. Dog har nogle af medlemmerne i Falladas udlægning også andre motiver, der – som så meget andet på den tid – bunder i frygt for fattigdom.

I en anden bemærkelsesværdig scene – som ifølge Martin Lyngbos forord end ikke var med i den tyske førsteudgave – beskrives Pinnebergs og Lamsebens bytur i selskab med den virkelighedsfjerne og uforudsigelige Jackmann, der i modsætning til det unge par er overordentlig rig og kaster om sig med penge – dog ikke altid på en måde, der gavner andre. Her stifter man bekendtskab med prostituerede cabaretdanserinder, uden at hverken Pinneberg eller Lamseben forarges over deres levevej. Parret har derimod den dybeste forståelse for, at man ikke prostituerer sig, hvis man har andre muligheder, og det har disse danserinder ikke. Det liv, ægteparret Pinneberg lever, giver dem en forståelse for andres ulykkelige situation. Det overskud har de, selvom Pinneberg hver dag må kæmpe mod sine kolleger for at gøre de bedste handler og dermed opnå det mål af salg, der skal til, hvis han ikke vil fyres. Den kamp er han ikke særlig god til, og en scene, hvor en kendt skuespiller giver Pinneberg håb om en kolossal handel for efter lang tids præsentation af butikens varer blot at trække sig, er direkte smertefuld læsning.

Den uhensigtsmæssige kærlighedsgave

En styrke mere ved ”Lille mand – hvad nu?” er Falladas beskrivelse af det unge pars forudsætningsløse forsøg på at lære økonomisk ansvarlighed. Det er svært for ethvert ungt menneske at modstå fristelsen, når en genstand, der synes uundværlig, lokker til en uhensigtsmæssig investering. Pinneberg lader sig da også lokke til at købe et møbel, som de ikke har alvorligt brug for, og dog falder det hverken ham eller Lamseben ind at sælge eller pantsætte det senere hen, for det, der drev ham til købet, var hans kærlighed til hende. Set ud fra det perspektiv var indkøbet måske ikke så tosset endda.

Helt håbløs er Pinneberg da heller ikke. For eksempel er han ikke i tvivl om, at et medlemskab af nazistpartiet ikke er pengene værd, selvom det muligvis kunne føre visse behagelige privilegier med sig.

Advarsel mod letkøbte ideologier og virksom propaganda

”Lille mand – hvad nu?” er skrevet ud fra forfatterens indignation over den måde, nogle mennesker blev nødt til at klare sig i tredivernes Tyskland, mens andre levede i sus og dus. Et samfund, der tillader en stor ulighed, befinder sig på randen af oprør – eller i den risikozone, hvor politikere med en letkøbt ideologi og en virksom propaganda kan få overdraget alt for megen magt. Som Martin Lyngbo skriver i sit forord var det det sidste, der skete i Tyskland. Han forestiller sig, hvordan det

► 2017 (36)

► 2016 (34)

Den lille bogs stofgrupper. "Lyrik", "Prosa" og "Essay" er originaltekster

- aforismer (1)
- antologi (3)
- biografi (1)
- boganmeldelse (157)
- dagbøger (1)
- digtsamling (38)
- En litterær refleksion (10)
- essay (12)
- eventyr (7)
- fabler (5)
- faglitteratur (22)
- Galleri Den lille bog (3)
- klassikerlæsning (34)
- Klassisk musikanmeldelse (5)
- kortroman (15)
- Kunstanmeldelse (5)
- kunstbog (18)
- lyrik (6)
- noveller (18)
- prosa (30)
- prosadigt (2)
- roman (58)

Sidevisninger i alt

168,970

ville være gået familien Pinneberg under 2. verdenskrig: "De bor i Berlin. Purken er omkring tretten, når den røde hær ruller ind i byen i 1945. Han får et gevær stukket i hånden og bliver beordret til at kæmpe mod kampvogne og artilleri. Lamseben er stadig en attraktiv kvinde, som de russiske soldater munter sig med. Og Johannes Pinneberg er for længst forsvundet et sted østpå, må man formode. Han er ikke typen, der klarer sig gennem en verdenskrig." (s. 9).

I en økonomisk krise som den, der præger store dele af verden lige for tiden, kan "Lille mand – hvad nu?" udgøre en advarsel mod at stemme på magtmennesker med lette løsninger og krigerisk tale. Men bortset fra dette er Falladas roman værd at læse, fordi den ganske enkelt er fantastisk godt fortalt; en klassiker, som forlaget Silkefyret nu har gjort en indsats for ikke går i glemmebogen.

Indsendt af Egil Hvid-Olsen

Etiketter: boganmeldelse, klassikerlæsning, prosa, roman

Ingen kommentarer:

Send en kommentar

Skriv en kommentar

[Nyere indlæg](#)

[Start](#)

[Ældre indlæg](#)

Abonner på: [Kommentarer til indlægget \(Atom\)](#)

Rejser tema. Leveret af [Blogger](#).